

Rolnummer 356

Arrest nr. 7/92
van 11 februari 1992

A R R E S T

Inzake : de vordering tot gedeeltelijke schorsing van artikel 39 van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap ingesteld door de v.z.w. "Vlaamse Hogescholen van het Lange Type" (VHOLT) en door Patrick Smets.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters J. Delva en I. Pétry,
en de rechters J. Wathelet, D. André, L. De Grève, H. Boel
en L. François,
bijgestaan door de griffier L. Potoms,

onder voorzitterschap van voorzitter J. Delva,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

*

*

I. ONDERWERP VAN DE VORDERING

Bij verzoekschrift van 3 januari 1992, aan het Hof toegezonden bij ter post aangetekende brief van dezelfde datum en ter griffie ontvangen op 6 januari 1992, wordt de schorsing gevorderd van de woorden "in het buitenland" in artikel 39 van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap, wegens schending van de artikelen 6, 6bis en 17 van de Grondwet, door :

- de v.z.w. "Vlaamse Hogeschool van het Lange Type", afgekort "VHOLT", met zetel te 1040 Brussel, Trierstraat 84;
- Patrick Smets, student, wonende te 3010 Leuven, D. Mellaertsstraat 72.

Bij hetzelfde verzoekschrift is beroep tot vernietiging van dezelfde decreetsbepaling ingesteld.

II. DE RECHTSPLEGING

Bij beschikking van 6 januari 1992 heeft de voorzitter in functie de leden van de zetel van het Hof aangewezen conform de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers H. Boel en D. André hebben geoordeeld op 8 januari 1992 dat er geen aanleiding was de artikelen 71 en 72 van de organieke wet toe te passen.

Bij beschikking van 13 januari 1992 heeft de voorzitter in functie vastgesteld dat rechter K. Blanckaert wettig verhinderd is te zetelen en als lid van de zetel wordt vervangen door rechter L. De Grève.

Bij beschikking van 15 januari 1992 heeft het Hof de terechtzitting voor de debatten over de vordering tot schorsing vastgesteld op 22 januari 1992.

Van die beschikking is aan de verzoekende partijen en aan de in artikel 76, § 4, van de organieke wet vermelde overheden kennis gegeven bij ter post aangetekende brieven van 15 januari 1992.

Op de terechtzitting van 22 januari 1992 :

- zijn verschenen :
Mr. Van Haegenborgh loco Mr. E. Storms, advocaten bij de balie te Leuven, voor voornoemde verzoekende partijen;
de heren N. Vercruysse en P. Barra, respectievelijk directeur en bestuurssecretaris bij het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, departement onderwijs, voor de Vlaamse Executieve, Jozef II-straat 30, 1040 Brussel;
- hebben de rechters-verslaggevers H. Boel en D. André respectievelijk in het Nederlands en het Frans verslag uitgebracht;
- zijn voornoemde advocaat en ambtenaar gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 62 en volgende van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

III. ONDERWERP VAN DE BESTREDEN BEPALING

3.1. Het decreet werd bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 4 juli 1991.

3.2. Artikel 39 van het decreet - de bestreden bepaling - bepaalt :

"Het universiteitsbestuur kan in afwijking van het bepaalde in de artikelen 37 en 38 personen die in het bezit zijn van een einddiploma van een universiteit of instelling van hoger onderwijs in het buitenland, voor zover deze laatste een opleidingsprogramma van tenminste drie jaar aanbiedt, toelaten tot de inschrijving voor een aanvullende opleiding, specialisatieopleiding of doctoraatsopleiding, desgevallend na een onderzoek waarin gepeild wordt naar de geschiktheid voor de desbetreffende opleiding en desgevallend na het met goed gevolg hebben afgelegd van een examen over nader te bepalen onderdelen van een opleiding van het academisch onderwijs".

3.3. De artikelen 37 en 38 bepalen :

"Art. 37. Voor de inschrijving in een aanvullende opleiding of specialisatieopleiding geldt het bezit van een diploma van een academische opleiding van de tweede cyclus of van een opleiding van de tweede cyclus van een instelling voor hoger onderwijs van het lange type die krachtens een beslissing van het universiteitsbestuur toelating verleent tot die opleiding, als toelatingsvoorwaarde.

Het diploma van burgerlijk ingenieur polytechnicus of van licentiaat behaald aan de Koninklijke Militaire School in Brussel, wordt voor de toepassing van het eerste lid gelijkgesteld met een academische opleiding van de tweede cyclus.

Het universiteitsbestuur kan de inschrijving in een aanvullende opleiding of

specialisatieopleiding afhankelijk maken van het geslaagd zijn in een toelatingsexamen".

"Art. 38. Voor de inschrijving in een doctoraatsopleiding geldt het bezit van een diploma van een academische opleiding van de tweede cyclus dat krachtens een beslissing van het universiteitsbestuur toelating verleent tot die opleiding, als toelatingsvoorwaarde.

Het diploma van burgerlijk ingenieur polytechnicus, van licentiaat behaald aan de Koninklijke Militaire School in Brussel en van licentiaat in de handelwetenschappen of handelsingenieur behaald aan een instelling voor hoger onderwijs van het lange type, worden voor de toepassing van het eerste lid gelijkgesteld met een academische opleiding van de tweede cyclus.

Het universiteitsbestuur kan de inschrijving voor een doctoraatsopleiding afhankelijk maken van het geslaagd zijn in een toelatingsexamen".

IV. IN RECHTE

Wat het belang betreft

A.1.1. *De eerste verzoekende partij, de v.z.w. "VHOLT" voert aan dat zij als rechtspersoon een reeds verkregen en dadelijk belang heeft om dit beroep tot vernietiging en schorsing in te stellen, vermits zij is opgericht te Brussel op 19 juni 1984, voor onbepaalde duur, met als doel :*

1. *De bevordering van de samenwerking tussen alle Hogescholen en Hogere Instituten van het Lange Type.*
2. *De organisatie van overleg tussen deze instellingen.*
3. *Het uitbrengen van advies nopens problemen van het Lange Type.*
4. *Het bevorderen van het Hoger Onderwijs van het Lange Type.*
5. *Het naar buiten treden namen het Hoger Onderwijs van het Lange Type.*

Deze doelstellingen dienen op autonome wijze en met de daartoe geschikt geachte middelen te worden

nagestreefd (art. 4 van de statuten).

De Raad van Bestuur heeft op 16 september 1991 besloten een beroep tot vernietiging en een vordering tot schorsing in te stellen. Ten bewijze daarvan werd een voor eensluidend verklaard afschrift van die vergadering toegevoegd.

A.1.2. *De tweede verzoekende partij is laatstejaarsstudent bestuurswetenschappen in de Erasmusschool te Brussel, een instelling van hoger onderwijs van het lange type. Deze partij voert aan dat zij belang heeft bij het beroep tot vernietiging en de vordering tot schorsing, vermits zij bij het behalen van het einddiploma niet dezelfde mogelijkheden heeft als de studenten die in dezelfde omstandigheden een gelijkaardig einddiploma behalen aan een in het buitenland gevestigde instelling van hoger onderwijs.*

B.1.1. *Uit artikel 21 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof volgt dat een vordering tot schorsing niet dan samen met een beroep tot vernietiging of na het instellen van zulk een beroep kan worden aangebracht. De vordering tot schorsing is derhalve ondergeschikt aan het beroep tot vernietiging.*

Daaruit volgt dat de ontvankelijkheid van het beroep tot vernietiging, inzonderheid het voorhanden zijn van het belang dat wettelijk is vereist voor het instellen van een zodanig beroep, reeds bij het onderzoek van de vordering tot schorsing dient te worden betrokken.

B.1.2. *Artikel 107ter van de Grondwet bepaalt : "... de zaak kan bij het Hof aanhangig worden gemaakt door iedere bij wet aangewezen overheid, door ieder die doet blijken van een belang of prejudicieel, door ieder rechtscollege".*

Naar luid van artikel 2, 2°, van voormelde bijzondere wet kunnen de beroepen tot vernietiging worden ingesteld "door iedere natuurlijke of rechtspersoon die doet blijken van een belang...".

De voormelde bepalingen vereisen dus dat de verzoekende partij, natuurlijke of rechtspersoon, van een belang moet blijken om voor het Hof in rechte te treden.

Van het vereiste belang moet blijken iedere persoon wiens situatie door de bestreden norm rechtstreeks en ongunstig zou kunnen worden geraakt.

- B.1.3. Uit het beperkte onderzoek naar de ontvankelijkheid van het beroep tot vernietiging, waartoe het Hof in het raam van de vordering tot schorsing heeft kunnen overgaan, blijkt niet dat het beroep tot vernietiging als niet-ontvankelijk dient te worden afgewezen.

Ten aanzien van de vordering tot schorsing

- A.2.1. *De verzoekende partijen voeren één middel aan, dat afgeleid is uit de artikelen 6, 6bis en 17, § 1, en § 4, van de Grondwet.*

Zij zijn van oordeel dat de woorden "in het buitenland" in artikel 39 van het bestreden decreet voormelde grondwetsbepalingen schenden. Er wordt een in rechte onverantwoord en willekeurig onderscheid ingevoerd tussen personen die in het bezit zijn van een eindexamen van instellingen van hoger onderwijs in het buitenland en Belgische instellingen, hetgeen de vrijheid van onderwijs, de keuzevrijheid en de gelijkheid van alle leerlingen of studenten en onderwijsinstellingen in het gedrang brengt. Het behalen van een eindexamen van een instelling van hoger onderwijs in België opent daardoor immers minder perspectieven dan het behalen in dezelfde omstandigheden van een gelijkaardig diploma in het buitenland, vermits universiteitsbesturen alleen in het laatste geval kunnen afwijken van het bepaalde in de artikelen 37 en 38 van het Decreet. Studeren aan een instelling van hoger onderwijs in België wordt daardoor derhalve minder interessant dan dezelfde

of een gelijkaardige studie in het buitenland.

A.2.2. De verzoekende partijen voeren, wat het moeilijk te herstellen ernstig nadeel betreft, aan hetgeen volgt :

"Dat de onmiddellijke uitvoering van de decretale bepaling waarvan de vernietiging hierbij wordt gevorderd, een moeilijk te herstellen ernstig nadeel zou berokkenen, vermits art. 39 van het Decreet in werking treedt op 1 oktober 1992.

Al diegenen, die in het bezit zijn van een eindexamen van een instelling van hoger onderwijs in het buitenland, zullen zich immers vanaf dan tot de universiteitsbesturen kunnen wenden om de in artikel 39 van het decreet beoogde afwijking te bekomen, terwijl dit eenvoudigweg onmogelijk blijft voor de bezitters van een eindexamen van een instelling voor hoger onderwijs van het lange type, andere dan licentiaat in de handelwetenschappen of handelsingenieur.

Dat zal tot gevolg hebben dat de aantrekkingskracht van instellingen voor hoger onderwijs van het lange type vermindert en dat meer studenten zich in het buitenland zullen inschrijven om in dezelfde omstandigheden een gelijkaardig diploma te behalen.

Studenten, en vooral laatstejaarsstudenten, zoals tweede verzoeker, kunnen zich dan ook, in tegenstelling tot hun collega's die in dezelfde omstandigheden een gelijkaardig diploma behalen in het buitenland, niet tot een universiteitsbestuur wenden om de in art. 39 van het decreet voorziene afwijking te bekomen.

Dit heeft ongetwijfeld verlies van (carrière)mogelijkheden en van tijd tot gevolg, die anderen wel kunnen benutten.

Dat er derhalve redenen zijn om de aangevochten norm te schorsen".

B.2.1. Naar luid van artikel 20, 1°, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 dient aan twee grondvoorwaarden te zijn voldaan opdat tot schorsing kan worden besloten :

1° de middelen die worden aangevoerd moeten ernstig zijn;

2° de onmiddellijke uitvoering van het bestreden decreet moet een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kunnen berokkenen.

Daar de twee voorwaarden cumulatief zijn, leidt de vaststelling dat één van die voorwaarden niet is vervuld tot verwerping van de vordering tot schorsing.

Ter beoordeling van de tweede voormelde voorwaarde vereist artikel 22 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 dat de vordering "een uiteenzetting van de feiten waaruit moet blijken dat de onmiddellijke toepassing van de bestreden norm een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen" zou bevatten; het is dus een bewijsvoering ten blijke van het risico van een nadeel en de ernst ervan, die is vereist.

B.2.2. Los van de vraag of het nadeel dat zij aanvoeren als ernstig kan worden beschouwd, stelt het Hof vast dat de verzoekende partijen, noch de ene, noch de andere, concrete feiten aanhalen waaruit blijkt dat er een werkelijk risico bestaat voor het tot stand komen van het eerste door hen aangevoerde nadeel, te weten een verhoging van het aantal inschrijvingen in het buitenland van studenten die thans ingeschreven zijn in instellingen van hoger onderwijs van het lange type die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap.

Het tweede aangevoerde nadeel kan slechts de tweede verzoekende partij treffen. Deze laatste verstrekt geen uiteenzetting van de feiten waaruit zou blijken dat de onmiddellijke toepassing van de bestreden norm haar een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen.

Derhalve dient niet te worden nagegaan of het tot staving van de vordering aangevoerde middel ernstig is.

OM DIE REDENEN,

HET HOF,

verwerpt de vordering tot gedeeltelijke schorsing van artikel 39 van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 12 juni 1991 betreffende de universiteiten in de Vlaamse Gemeenschap.

Aldus uitgesproken in het Nederlands en het Frans overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof op de openbare terechtzitting van 11 februari 1992.

De griffier,

De voorzitter,

L. Potoms

J. Delva